A grid of colored squares with the text 'Toleranța' and 'imună'. The grid consists of several squares of different colors: red, white, yellow, blue, and grey. The text 'Toleranța' is in the middle-left square, and 'imună' is in the middle-right square. The grid is formed by thick black lines.

Toleranța

imună

Toleranța umună:

- ◆ Capacitatea sistemului imun de a „suporta” prezența propriilor antigene sau antigenelor străine fără a manifesta o reacție imunitară de apărare. Poate fi completă sau parțială.
- Întreruperea toleranței fata de antigenele proprii (autoantigene, self-antigen) provoacă boli autoimune.
- Toleranța imună fata de antigenele non-self (bacterii, virusuri, celule alogene, etc.) conduce la absența sau la un răspuns imun foarte slab contra patogenilor, contra grefelor.

Toleranța umună:

- **Toleranța imună poate fi congenitală și adaptivă.**

Toleranța imună congenitală – toleranța la Ag (tolerogen) apare la contactul sistemului imun cu Ag în perioada embrionară. După naștere acest self-Ag nu va declanșa vre-un răspuns imun.

Clonele precursoare ale limfocitelor T capabile să recunoască acest Ag vor fi lichidate în timus prin apoptoză.

Un patern special – toleranța mamei față de antigenele fătului în perioada de gestație.

Toleranța imună adaptivă:

Apare la pătrunderea în organism a Ag în doze **mari sau foarte mari**, fiind mediată de apoptoza limfocitelor reactive și supra-reactive (paralizia imunologică).

Are loc deleția (eliminarea) clonală a clonului de celule antigen-reactive sau se produce **anergia** și prin blocarea receptorilor clonelor specifice ale limfocitelor B și T.

Clasic **Anergia** se consideră ca variantă a toleranței induse de doze mari de Ag pe fundalul **inhibiției** răspunsului imun.

Anergia este tratată în contextul a 2 modele:
specifică și nespecifică.

Anergia specifică – lipsa reactivității imune la un Ag individual.

Anergia nespecifică – incapacitatea sistemului imunitar (LT și LB) de a reacționa cu oricare Ag.

Prin inducerea statusului de **anergie** se optează asupra unui control al evoluției alergiilor și stărilor autoimune!

ANERGIA

Un mecanism important al anergiei este deprecierea moleculelor de costimulare, necesare CPA în vederea activării ulterioare a limfocitelor T (Th1/Th2/Th17) cum ar fi în primul rând:

- **CD40L (pentru CD40R)**
- **CD28 (pentru CD80 sau B7-1)**

Toleranța imună adaptivă:

◆ La pătrunderea dozelor foarte mici de Ag se produce supresia sistemului imun prin activarea limfocitelor T și B supresoare.

Efecte pozitive ale toleranței imune

1. Evitarea distrugerii structurilor proprii.
2. Evitarea dezvoltării stărilor autoimune.
3. Evitarea rejetului alogrefei.

Efecte negative ale toleranței imune

1. Nu se asigură eliminarea antigenului patogen.
2. Este iminent riscul septicociemiei.

Eliminarea și inactivarea limfocitelor T și B care expresează cu înaltă afinitate receptori către Ag-self este baza toleranței imune sau **autotoleranței imune prin:**

- **Toleranță centrală**
- **Toleranță periferică**

Toleranță centrală –

Se dezvoltă în cadrul maturării celulelor T și B naive în timus și, respectiv în măduvă, astfel, că la contactul cu Ag-self LT și LB reactive vor pieri prin apoptoză sau vor prelua un receptor care nu reacționează cu Ag-self – selecție negativă .

Toleranță periferică –

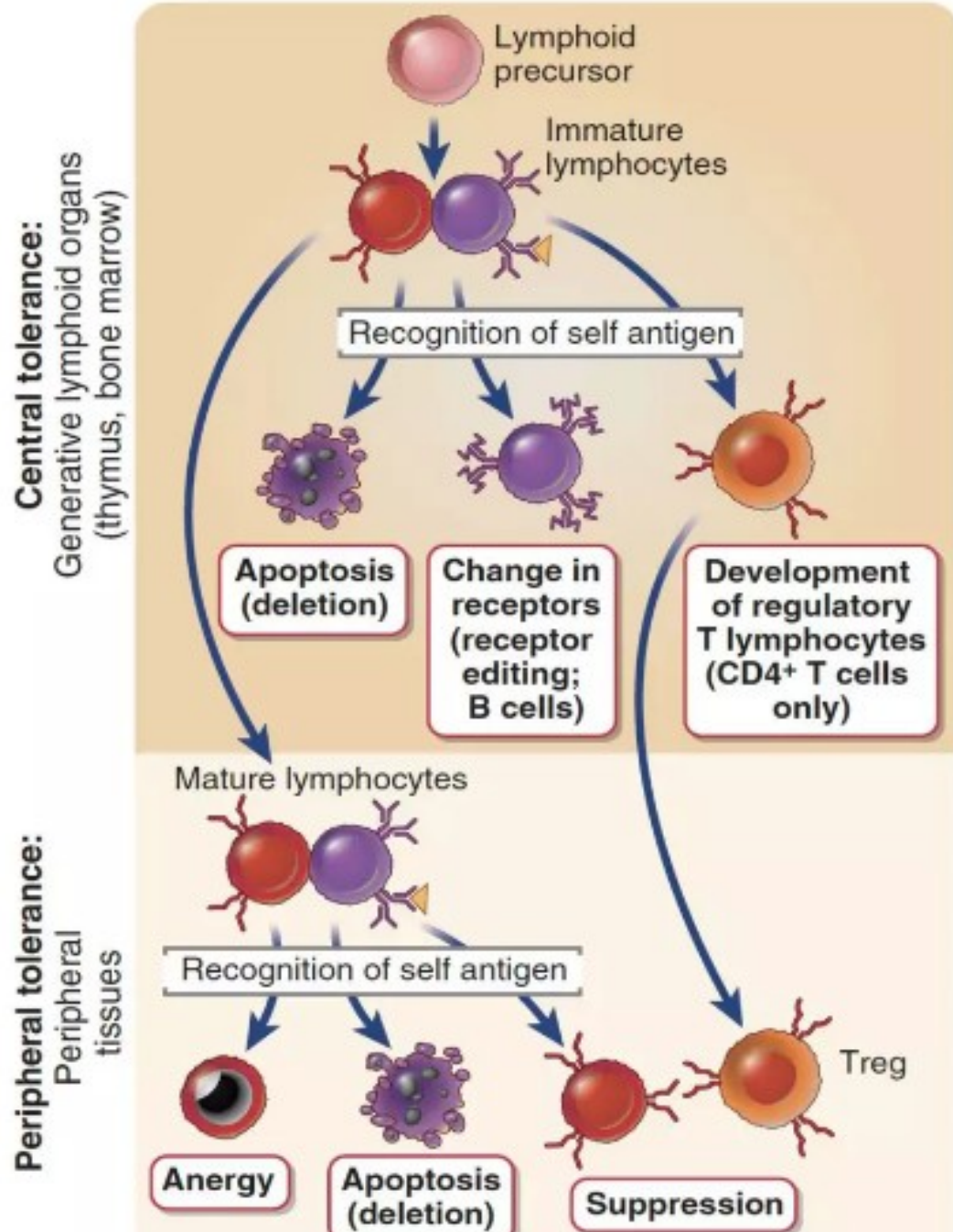
Limfocitele T și B care au suportat maturarea centrală vor pierde la periferie capacitatea să interacționeze cu Ag-self prin 3 manevre:

- (1) Anergie,
- (2) Apoptoză,
- (3) Supresia de către celulele reglatoare, CD3.

Mecanismele toleranței imune:

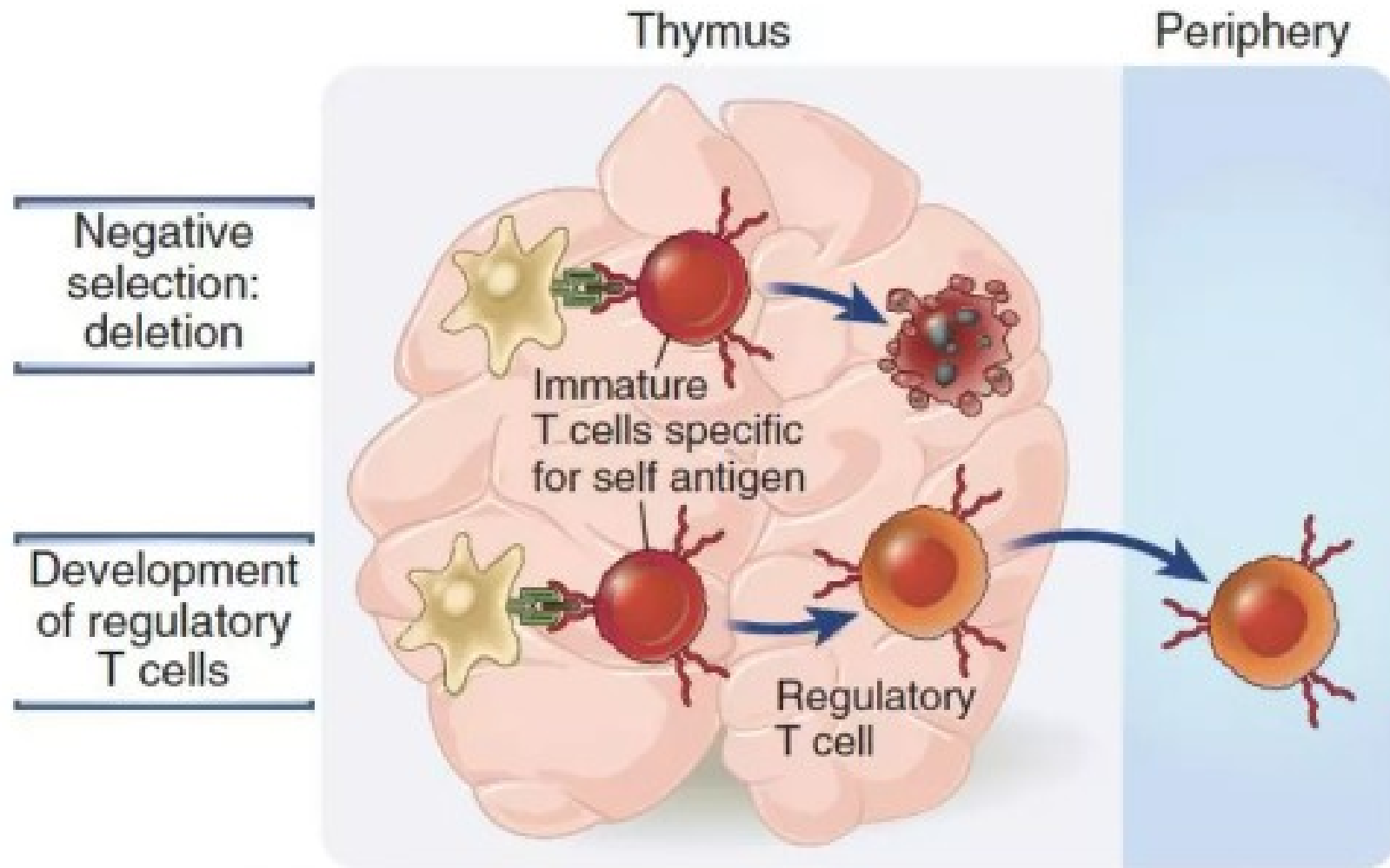
Centrală (timus și măduvă)

Toleranță periferică

Toleranța limfocitelor T:

- Toleranța centrală
- Toleranța periferică

- Sunt 2 mecanisme importante ale toleranței limfocitelor T de patern central:**
- 1. LT cu afinitatea înaltă față de Ag vor pieri prin apoptoză (selecție negativă).**
  - 2. CD4 se pot converti în limfocite T reglatoare (supresoare).**

- Celulele epiteliale din medula timusului sunt capabile să expreseze toată gama de antigene, care sunt iminente tuturor organelor periferice. Această expresie este controlată de o proteină specială, definită ca **proteina autoimună reglatoare (PAR)**. Limfocitele T imature care recunosc antigenele expresate vor pieri prin apoptoză.

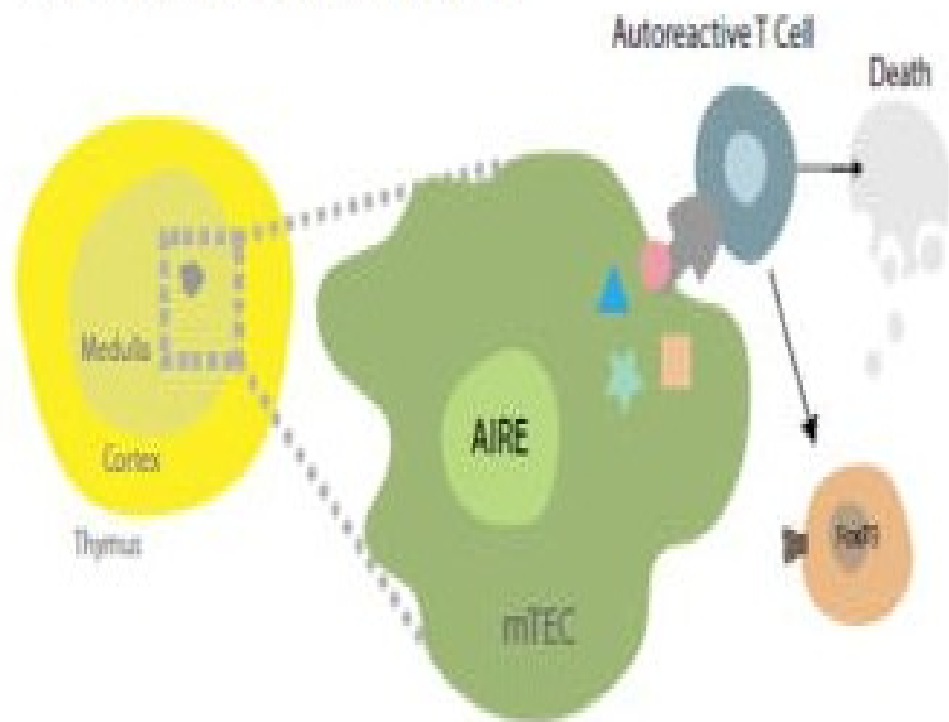
- **Mutații în gena PAR (gena AIRE – Autoimmune Regulator)** va conduce la diferite maladii autoimune, în special la sindromul autoimun poliendocrin, caracterizat prin afectarea de către LT a adrenalelor, paratiroidelor, pancreasului.

Sindromul poliendocrin autoimun este o tulburare genetică autosomal recesivă.

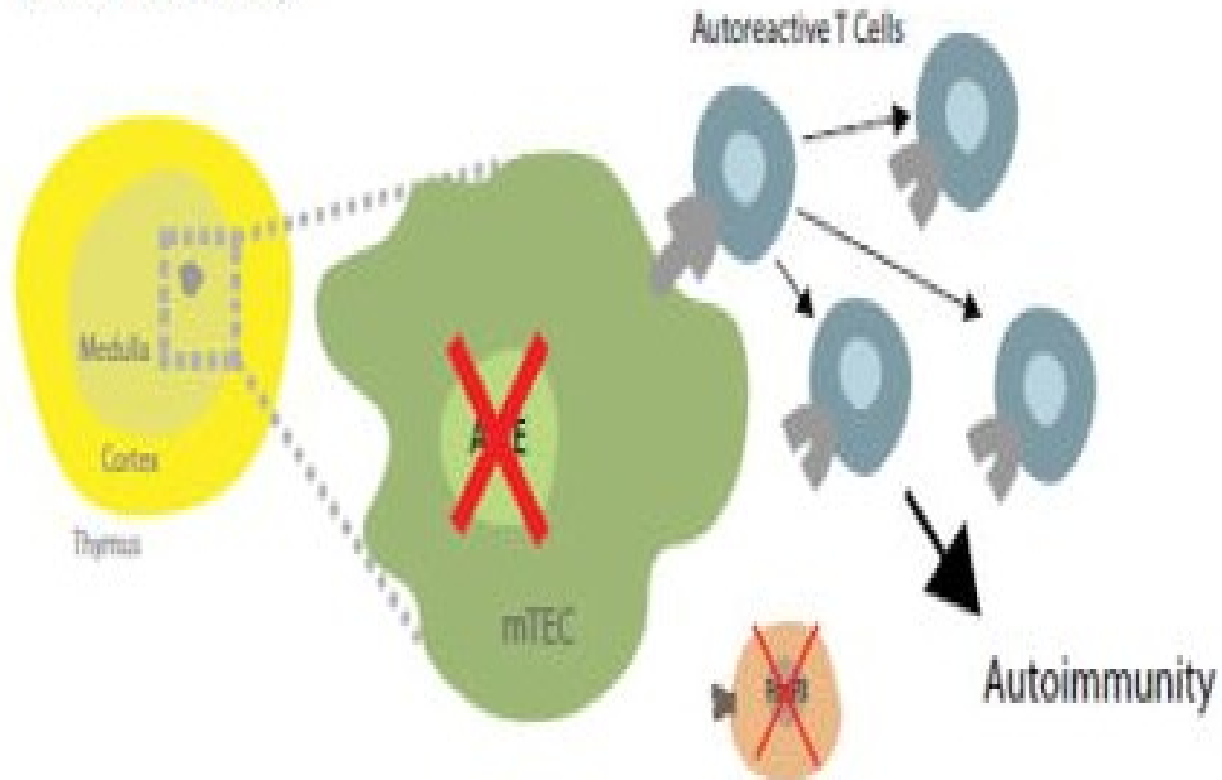
Astfel, ambii părinți trebuie să aibă o mutație a genei AIRE pentru ca un copil să se nască cu această tulburare.

M.Schmidt a relatat pentru prima dată în 1926 la un copil statusul de hipotiroidism și hipocorticism, asociat cu infiltrarea limfocitelor T în aceste glande.

A. Central T cell Tolerance

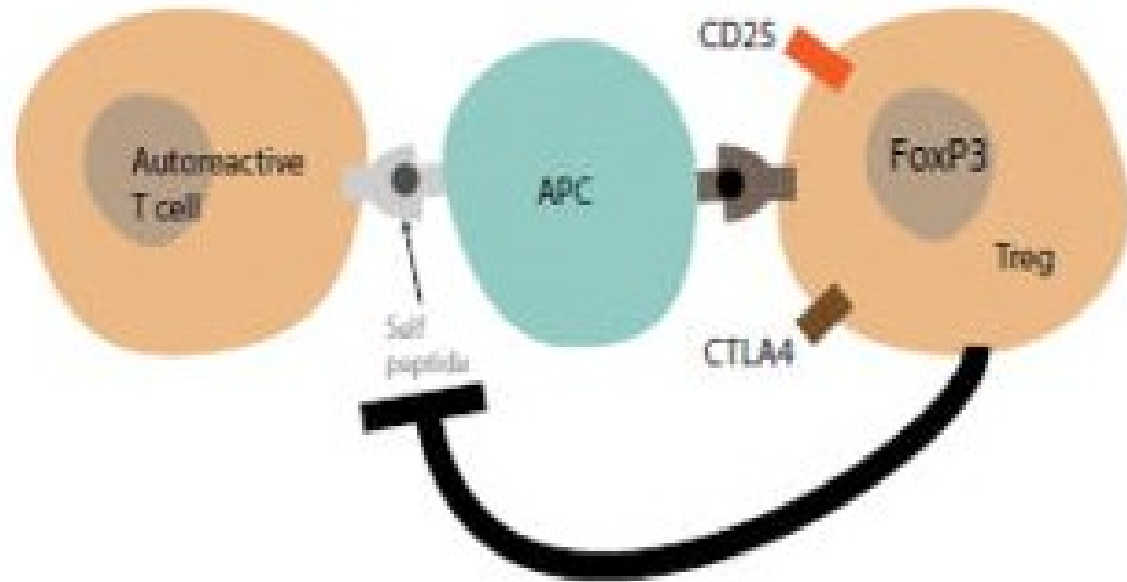
Aire Deficiency

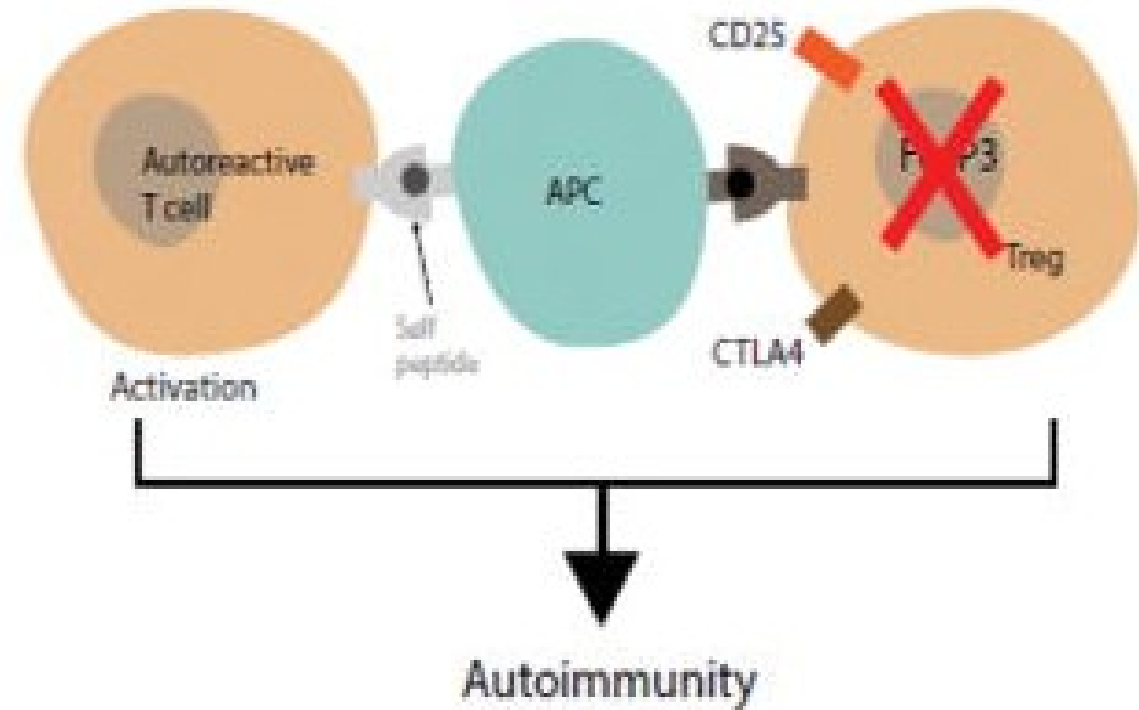
FoxP3 (forkhead box P3) - cutie cu furcă

IPEX - immune polyendocrinopathy X-linked syndromes

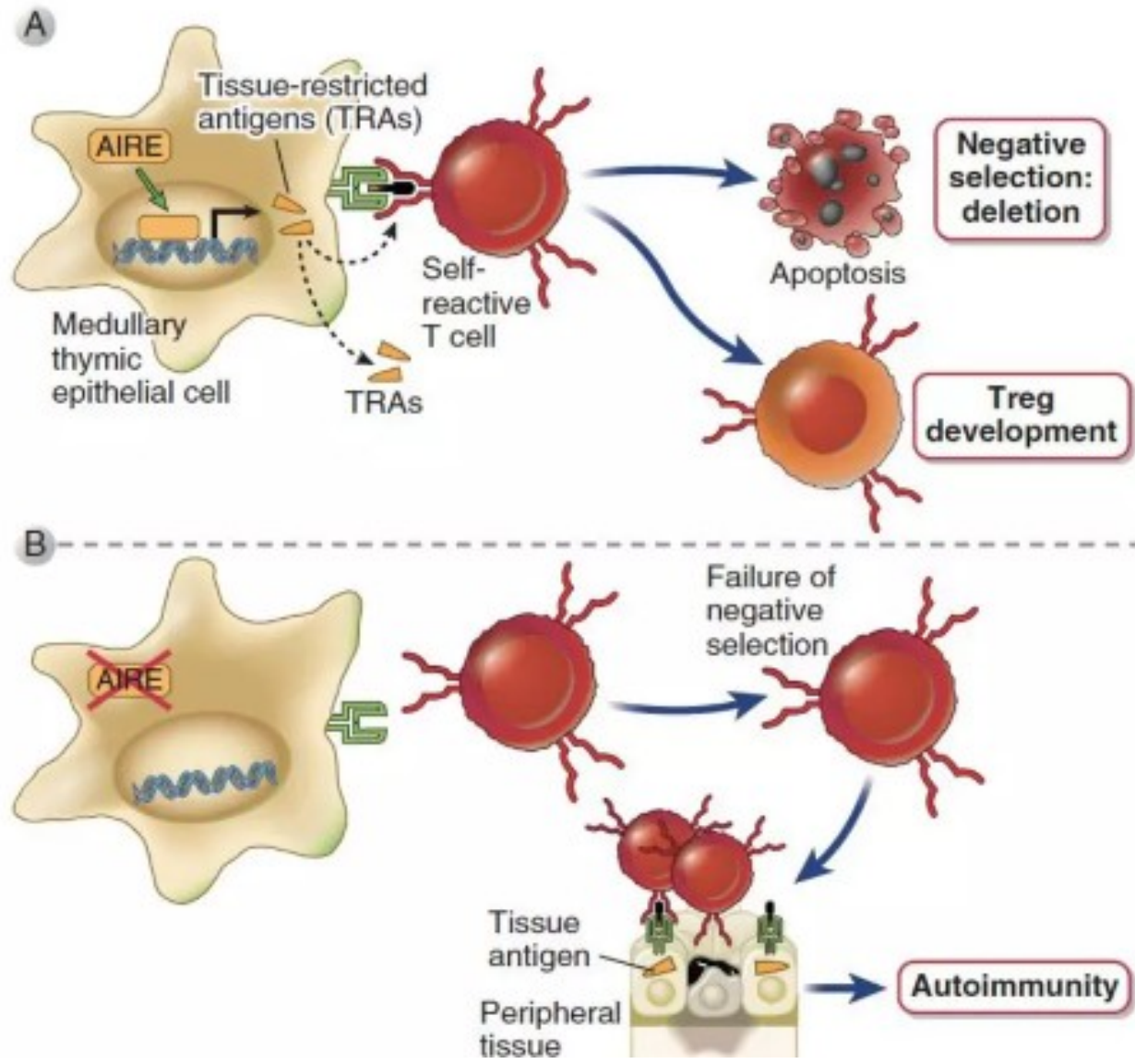
B. Peripheral T cell Tolerance

IPEX

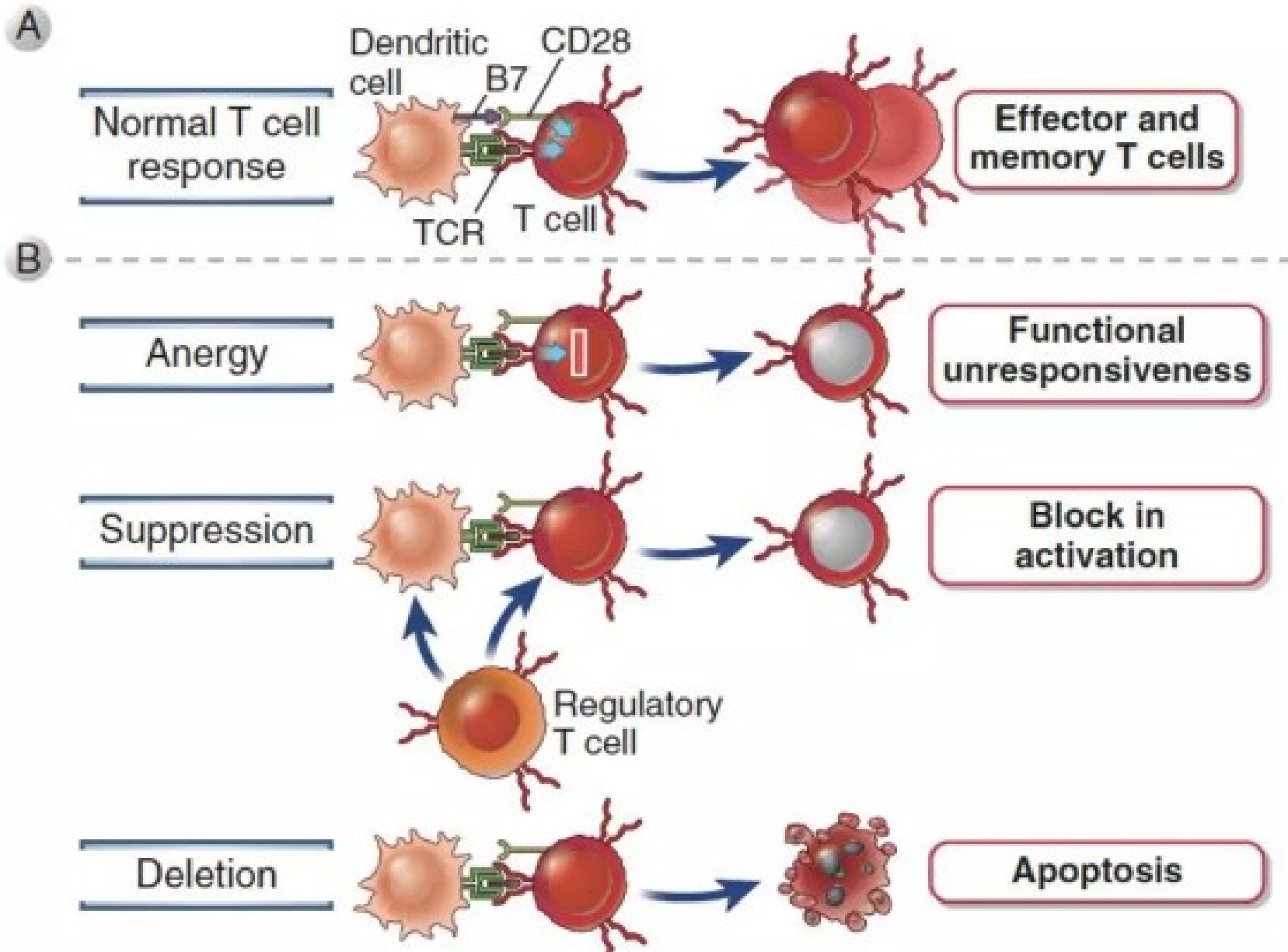
Toleranță limfocitelor T - centrală

A- evoluție normală

B- evoluție defectuoasă:

Mutații în gena proteinei autoimune reglatoare nu asigură apoptoza LT ce recunosc Ag-self și nu suportă selecția negativă.

La periferie LT ce scap de selecția negativă vor induce leziunea țesuturilor periferice – procese autoimune.

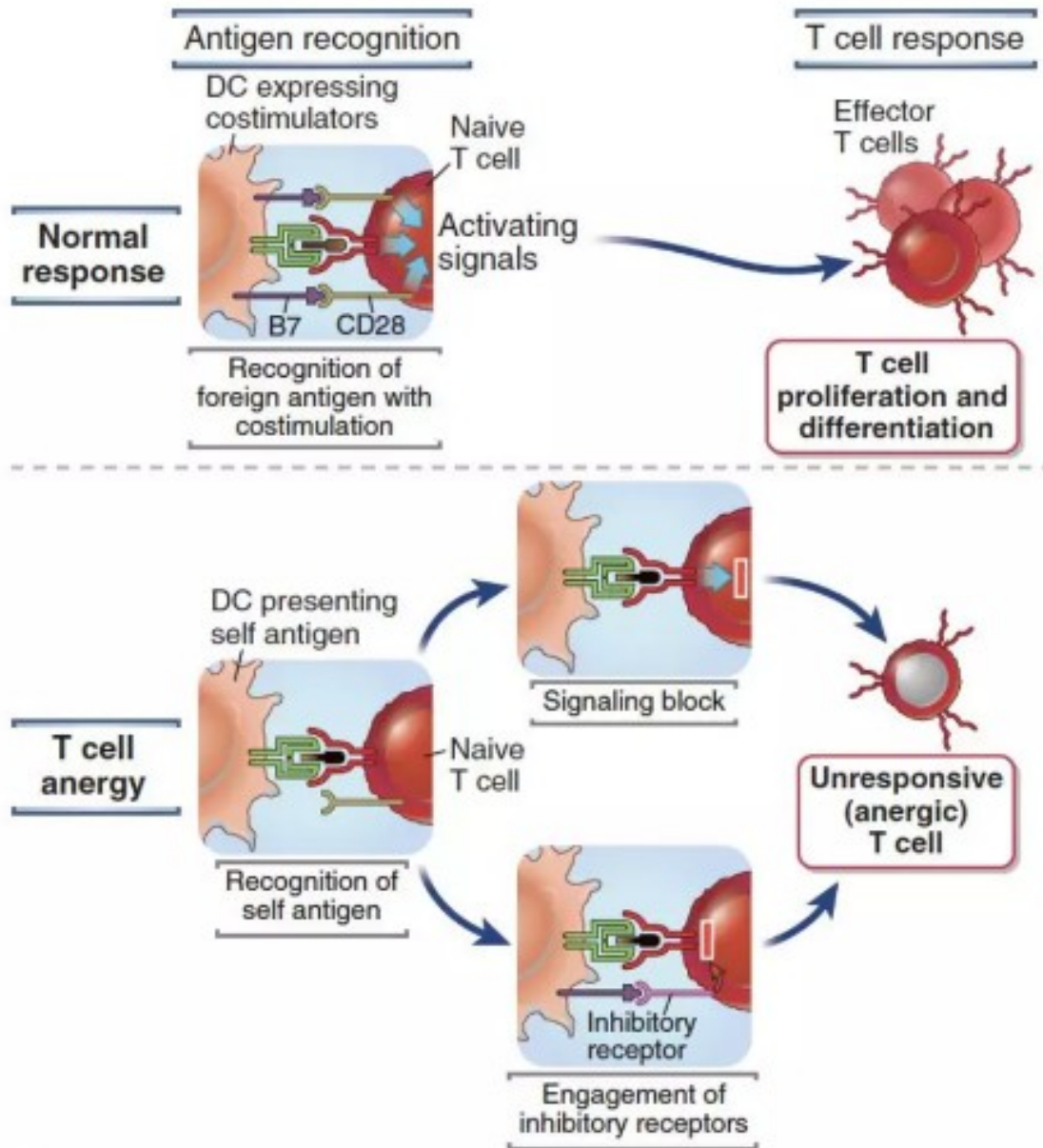
Toleranță limfocitelor T - periferică

B:

◆ Anergie;

◆ LT-reglatoare;

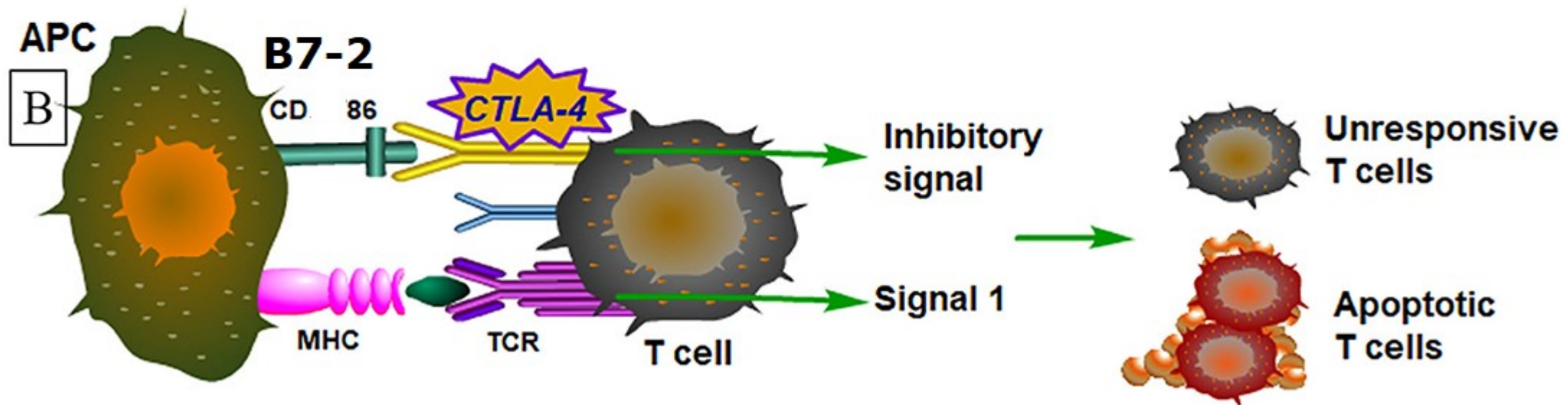
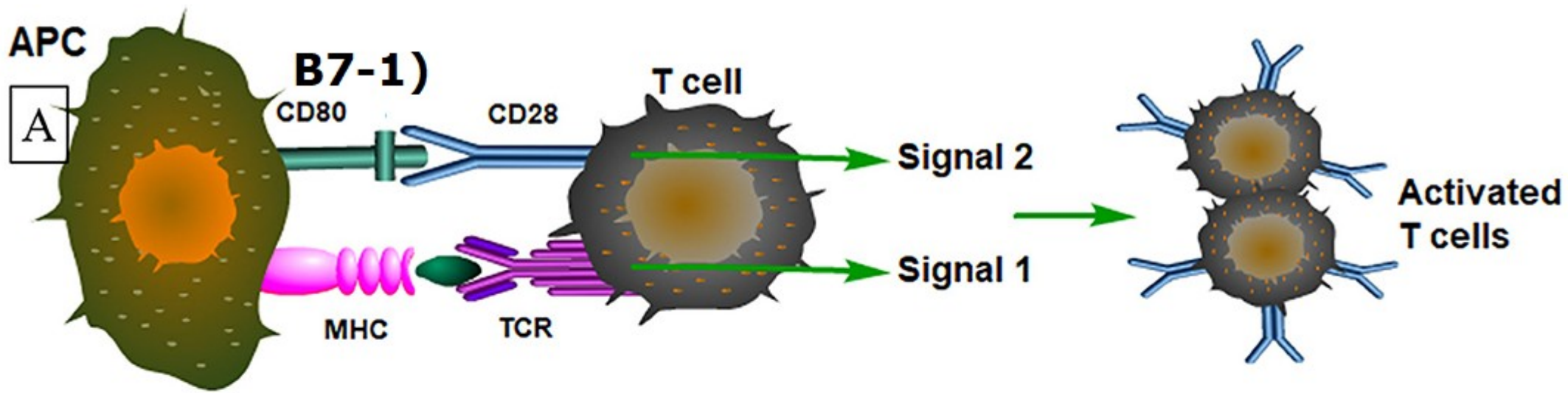
◆ Apoptoză.

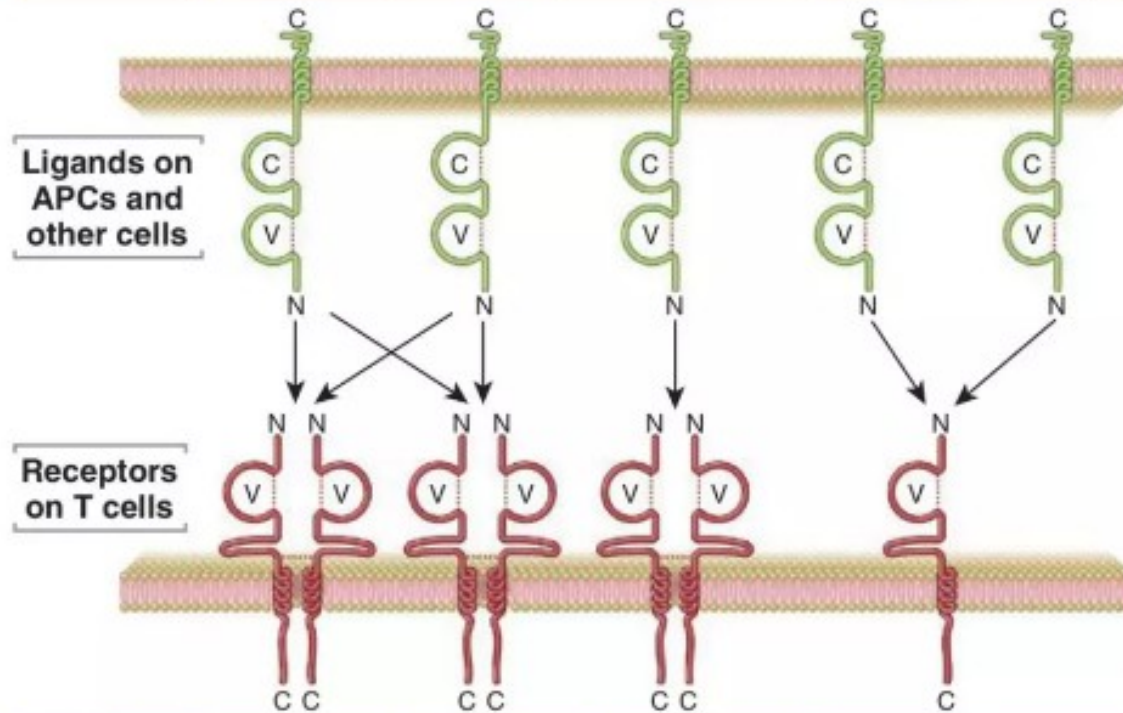
Anergie:
Nereceptivitate funcțională.

Dacă LT-CD4 sunt expuse la Ag în absența costimulației (CD28-B7-1 sau CD80), atunci aceste CD-4 nu vor răspunde la Ag:

- bloc de signal;
- receptor inhibitor.

Expression	DCs; macrophages, B cells		DCs; macrophages, B cells, other cells	DCs; macrophages, B cells; endothelial, epithelial, and tumor cells	
Name	B7-1 (CD80)	B7-2 (CD86)	ICOS-L (CD275)	PD-L1 (B7-H1, CD274)	PD-L2 (B7-DC, CD273)

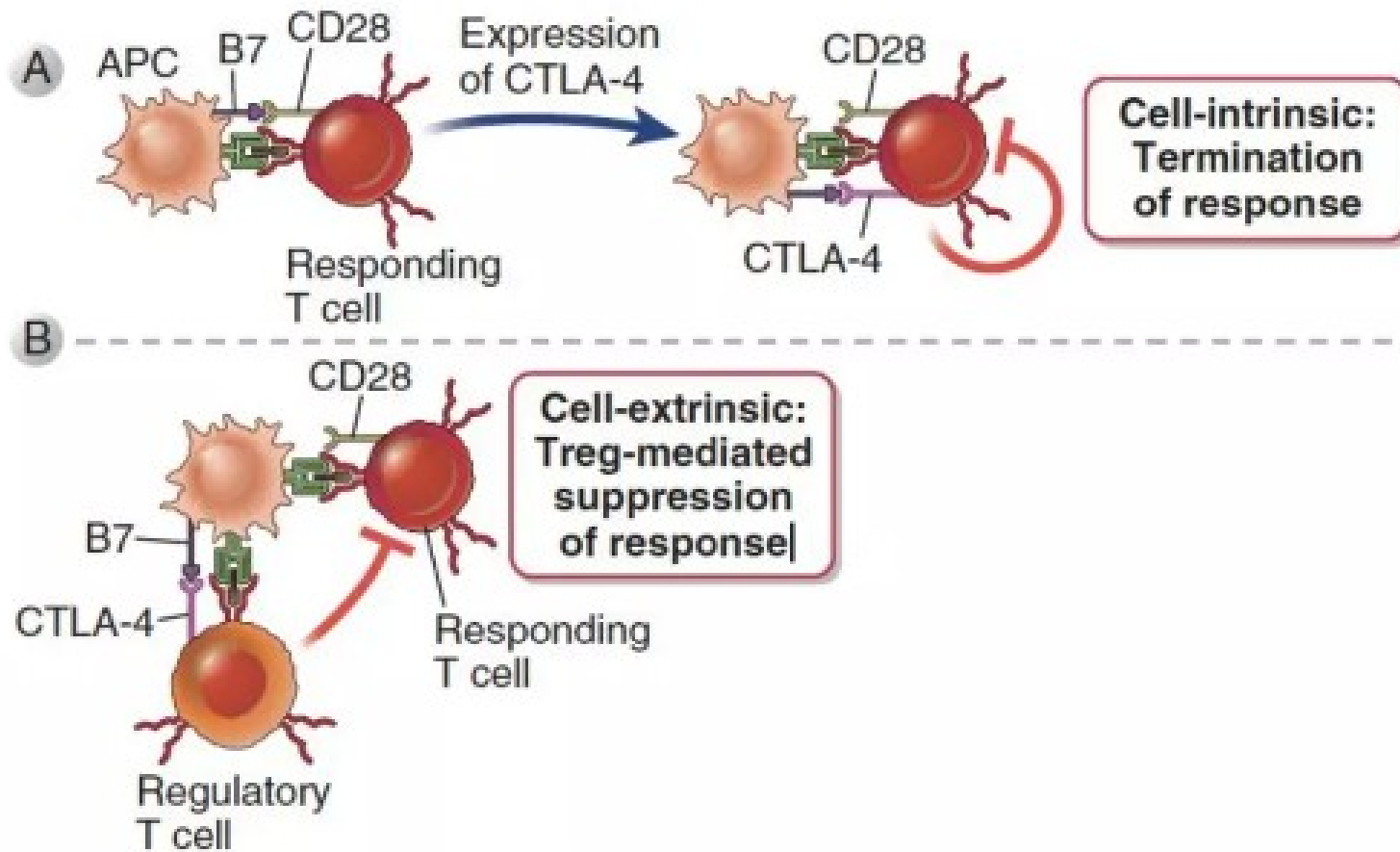

Name	CD28	CTLA-4	ICOS	PD-1
Expression on T cells	Regulatory T cells; activated T cells	Naive T cells	Activated T cells; T follicular helper (Tfh) cells	Activated T cells
Major function	Activation of naive T cells; induction of immune	Inhibition of T cell activation	Generation of T follicular helper cells	Inhibition of T cell activation (mainly of effector T cells)

Dacă limfocitele T scapă de sub efectul inhibitor al CTLA-4 și PD-1, atunci apar clone de LT capabile să inducă alterații de patern autoimun.

Toleranța LT periferică poate fi rezultatul expresiei receptorilor inhibitori:

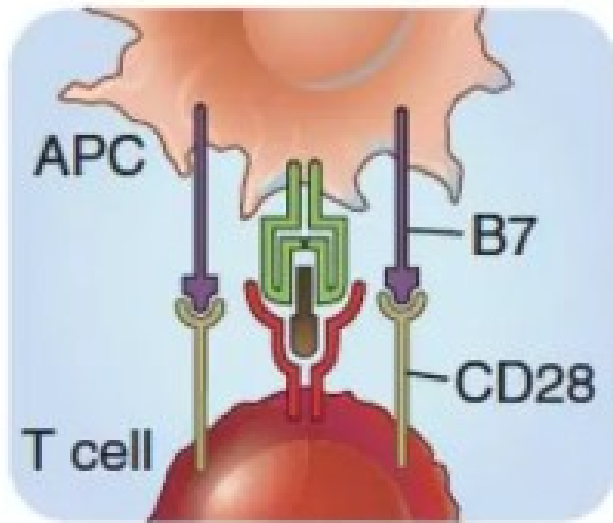
- **CTLA-4** (Cytotoxic T-Lymphocyte Antigen -4) – un receptor din familia CD28, dar care inhibă receptorul B7-2 (CD86) expresat pe celula prezentatoare de antigen. Polimorfismul genetic și mutațiile genetice ale CTLA-4 pot conduce la afecțiuni autoimune, cum ar fi diabetul zaharat de tip 1 și boala Graves.
- **PD-1** (Programmed Cell Death Protein).

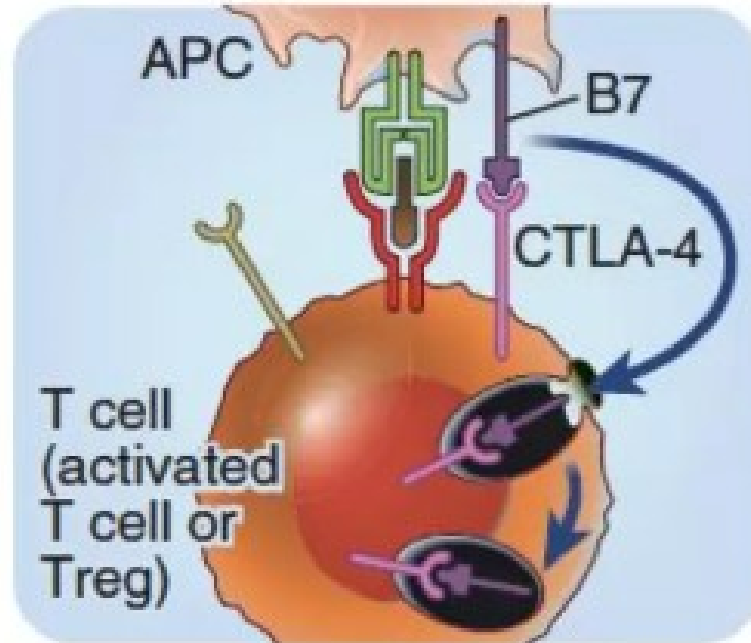
Toleranța T periferică

CTLA-4 inhibă LT prin 2 mecanisme:

- Intrinsec, prin expresia receptorului inhibitor propriu, CTLA-4 (sus-**A**)
- Extrinsec, prin angrenarea CTLA-4 expresat de limfocitele reglatoare, CD3 – (jos –**B**)

Costimulation ⇒
T cell activation

CTLA-4 blocks and
removes B7 ⇒
lack of costimulation ⇒
T cell unresponsiveness

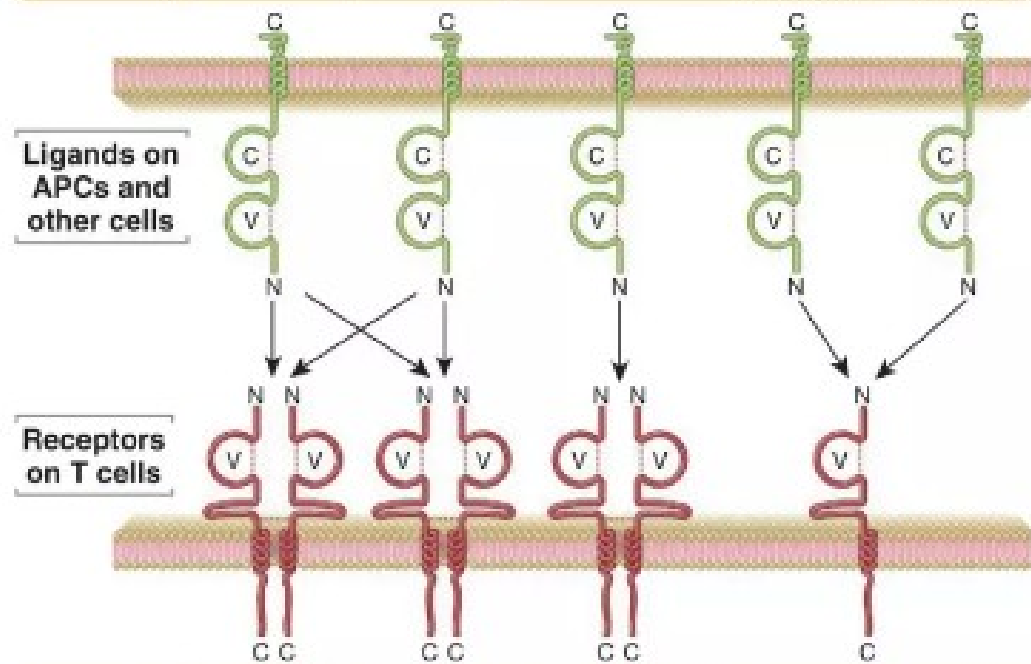
Toleranța T periferică

CTLA-4 de asemenea poate inhiba activarea LT prin acțiunea sa competitivă față de B7-1 vizavi de CD28.

Comparativ cu CD28 afinitatea CTLA-4 este de 10-20 de ori mai mare, astfel că, ușor va scoate din exercițiu efectul costimulator B7-1/CD28.

Expression	DCs; macrophages, B cells		DCs; macrophages, B cells, other cells		DCs; macrophages, B cells; endothelial, epithelial, and tumor cells	
Name	B7-1 (CD80)	B7-2 (CD86)	ICOS-L (CD275)	PD-L1 (B7-H1, CD274)	PD-L2 (B7-DC, CD273)	

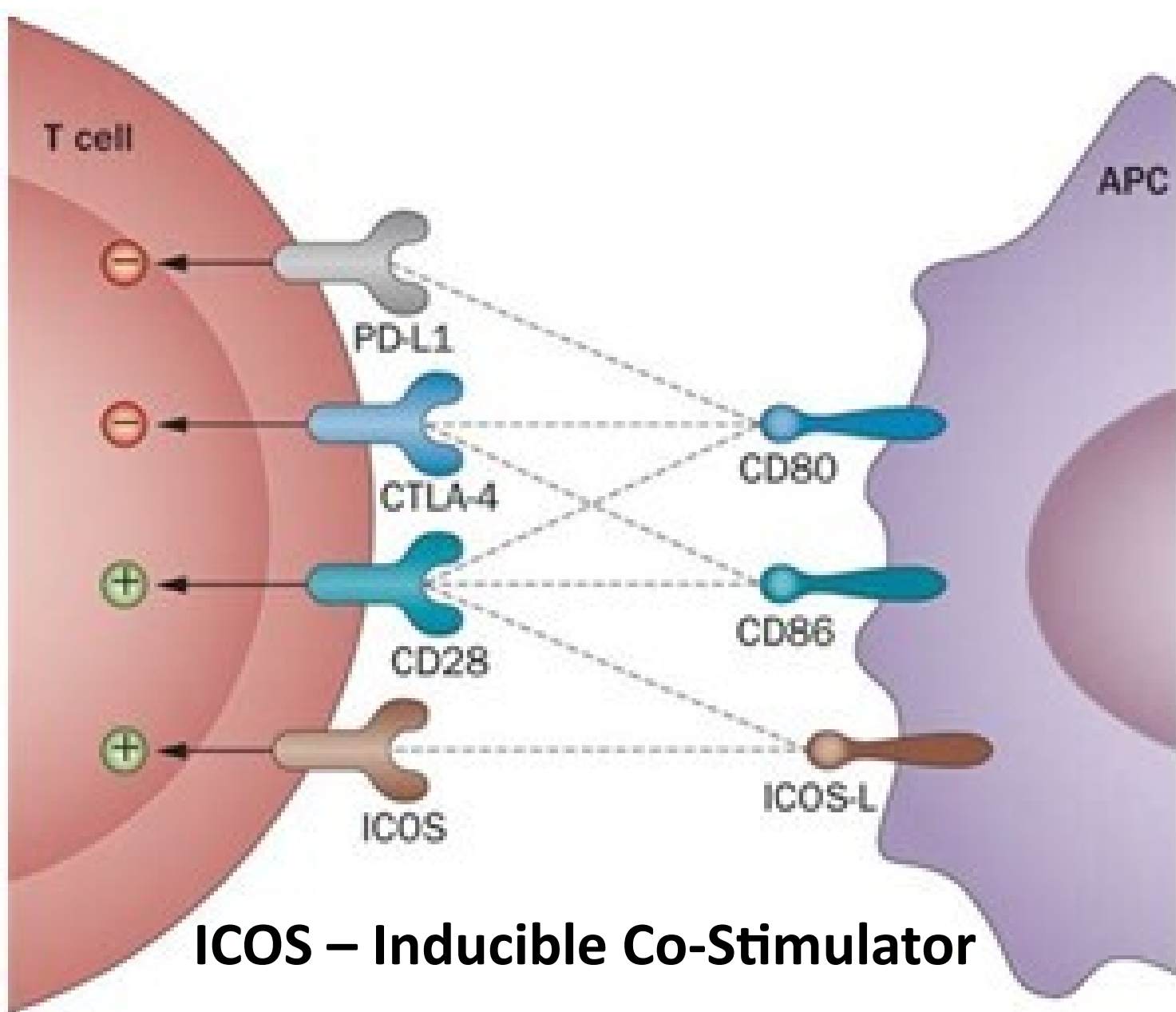
Name	CD28	CTLA-4	ICOS	PD-1
Expression on T cells	Regulatory T cells; activated T cells	Naive T cells	Activated T cells; T follicular helper (T _{fh}) cells	Activated T cells
Major function	Activation of naive T cells; induction of immune responses	Inhibition of T cell activation	Generation of T follicular helper cells	Inhibition of T cell activation (mainly of effector T cells)

Receptorul inhibitor PD-1

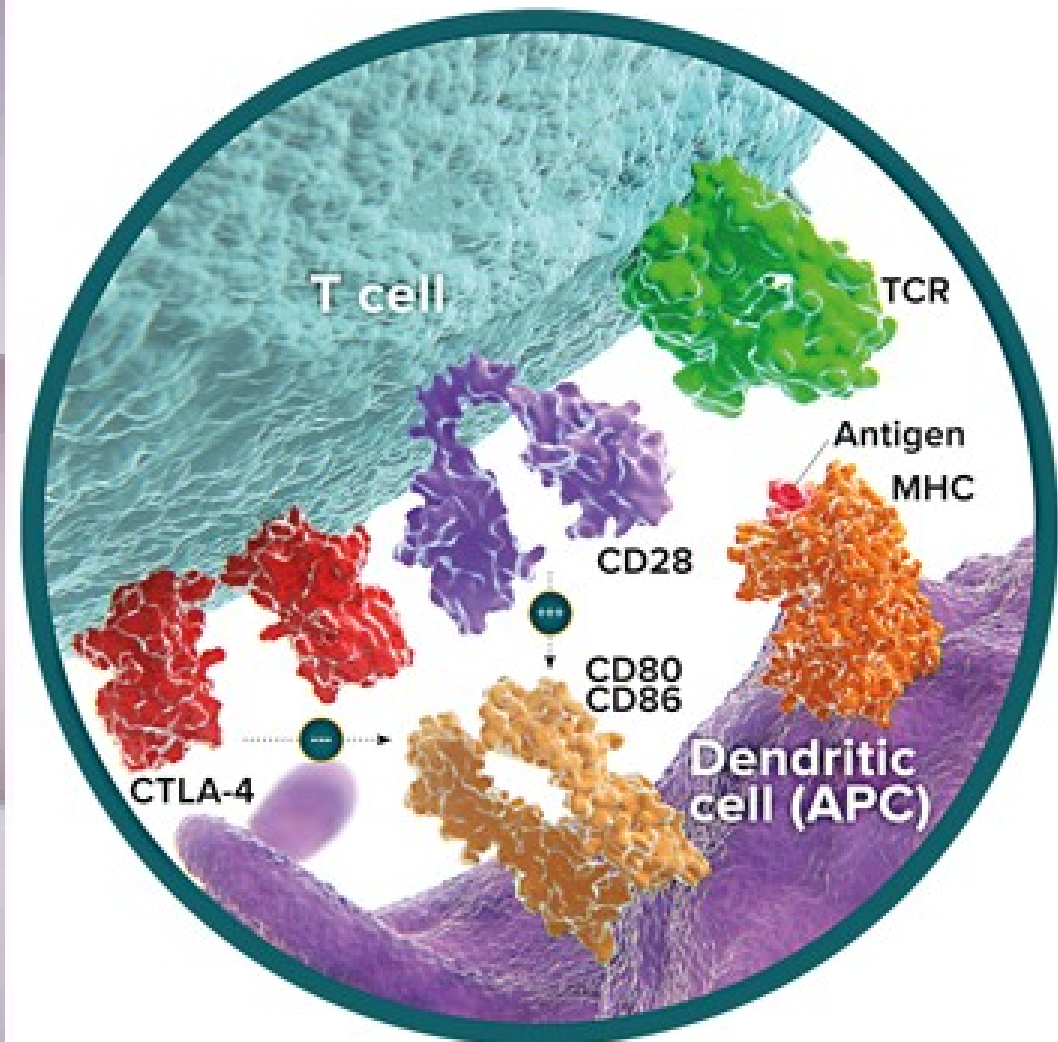
recunoaște 2 tipuri de ligande:

◆ PD-L1 expresate pe CPA și multe alte celule.

◆ PD-L2 expresate predilect pe CPA.

ICOS – Inducible Co-Stimulator

Important:

CTLA-4 acționează în țesutul limfoid.

CTLA-4 asigură inhibiția în măsură egală CD4 și CD8.

CTLA-4 poate fi expresat și pe LT reglatoare.

PD-1 acționează în țesuturile periferice.

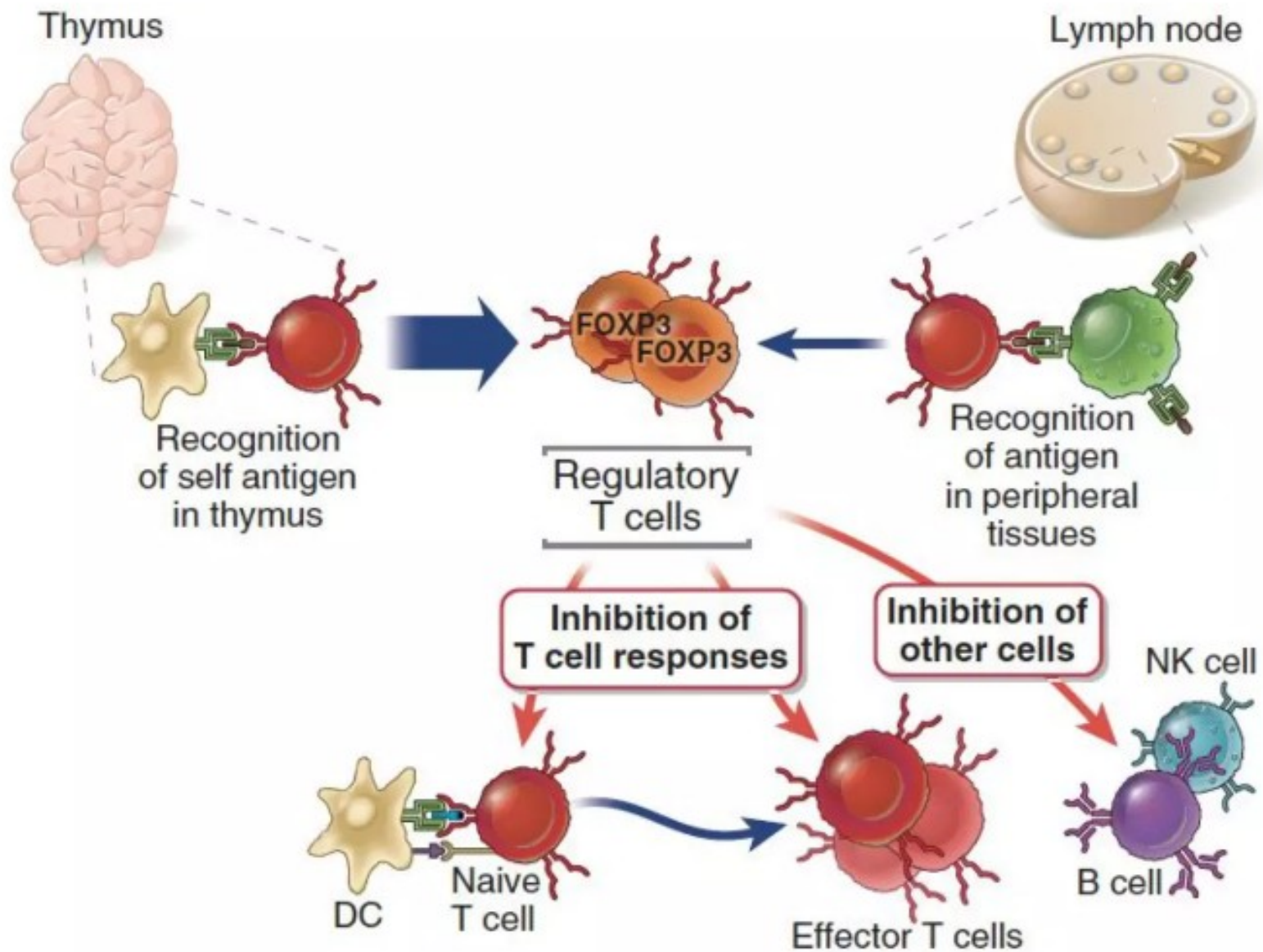
PD-1 asigură în măsură mai mare inhibiția CD8.

PD-1 este expresat pe limfocitele T activate.

Celulele T-reglatoare sunt o subpopulație care derivă din limfocitele T-CD4. Susțin autotoleranța imună prin 2 mecanisme de bază:

1. Expresează **CD-25, un receptor către IL-2, care este o interleukină ce stimulează activarea și proliferarea atât limfocitelor B, cât și T.**

2. Expresează **FoxP3 un membru al familiei factorilor de transcripție implicat notabil în dezvoltarea și funcționalitatea Limfocitelor T-reglatoare.**

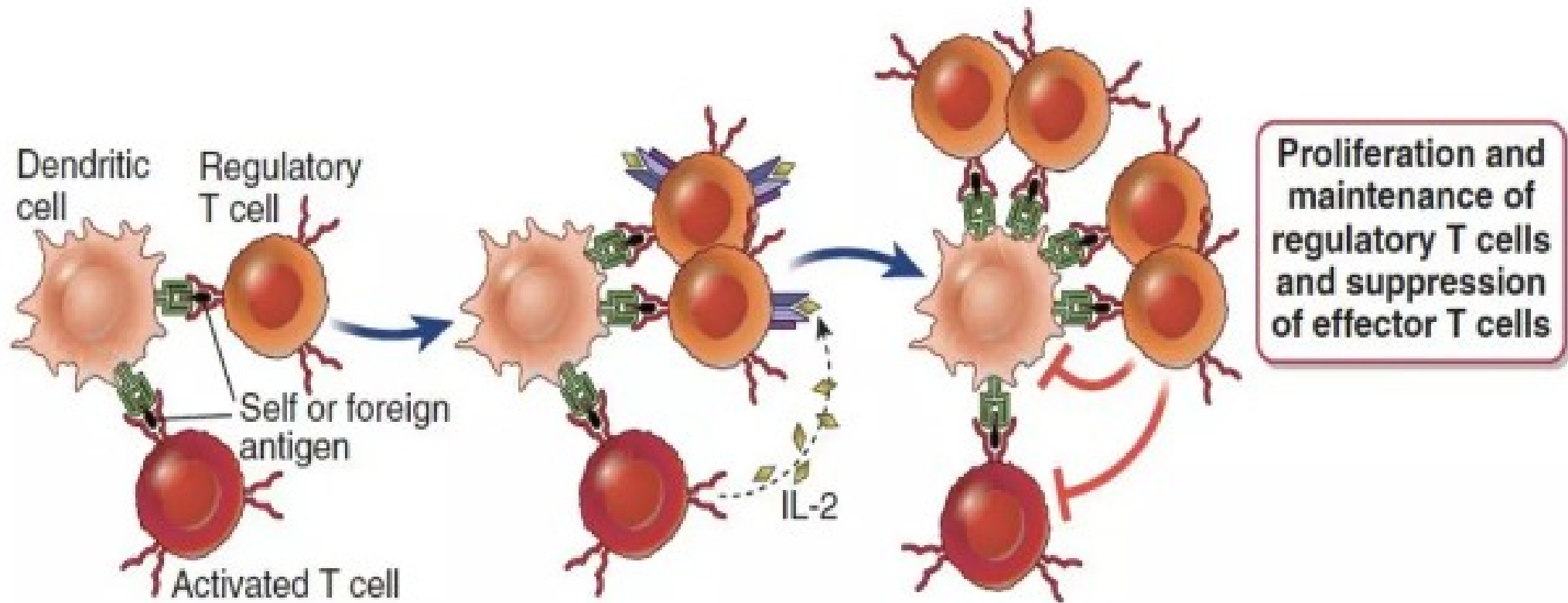
Mutațiile genei FoxP3 induc diferite endocrinopatii și enteropatii determinate de dizabilitatea limfocitelor T-reglatoare.

Limfocitele T-reglatoare sunt rezultatul:

- **Recunoașterii Ag-self în timus (celule T-reglatoare din timus)**
- **Recunoașterii Ag-self și Ag-non-self din țesutul limfoid periferic (celule T-reglatoare naturale).**
- **Acțiunii TGF-beta (factorul de transformare a creșterii), care este necesar pentru un proces normal de expresie a factorului de transcripție FoxP3.**

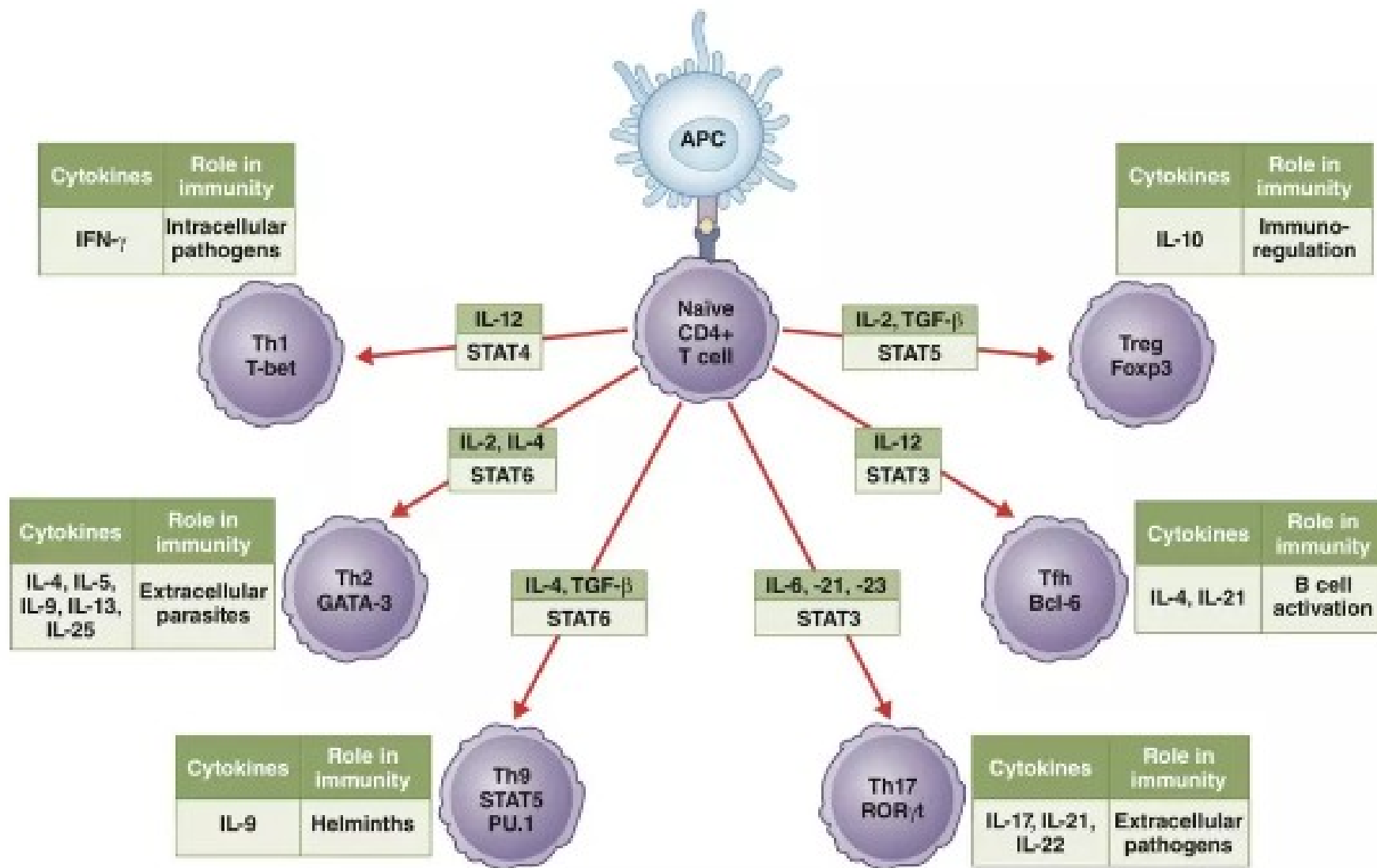
Important:

Supraviețuirea și funcționalitatea LT-reglatoare sunt depinde de IL-2

IL-2 este importantă în diferențierea limfocitelor T în LT-reglatoare și asigură funcționalitatea acestora.

Receptorul IL-2 este expresat de limfocitele T reglatoare, care contactează cu Ag-self sau Ag-non-self și la acțiunea IL-2 proliferază.

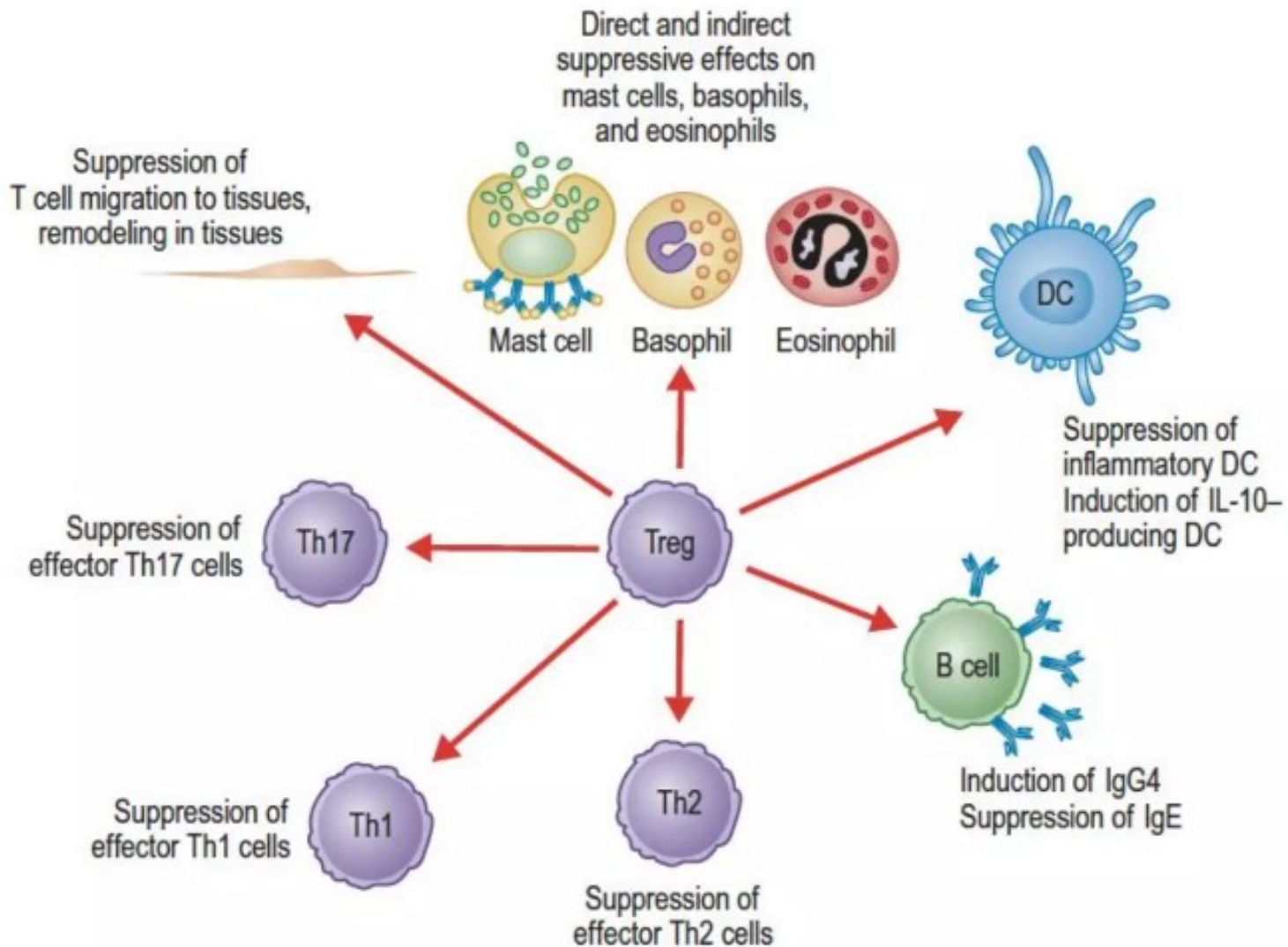

IL-2 activează factorul de transcripție STAT-5 pentru a activa genele FoxP3.

Activarea acestei gene conduce la eliberarea IL-10.

Activarea acestei gene este stimulată de gena activată de acidul retinoic (analog al vitaminei A).

Efectele generale ale limfocitelor T-reglatoare

Factorii care determină reducerea capacității imun-supresive a limfocitelor T-reglatoare și care compromit autotoleranța imună:

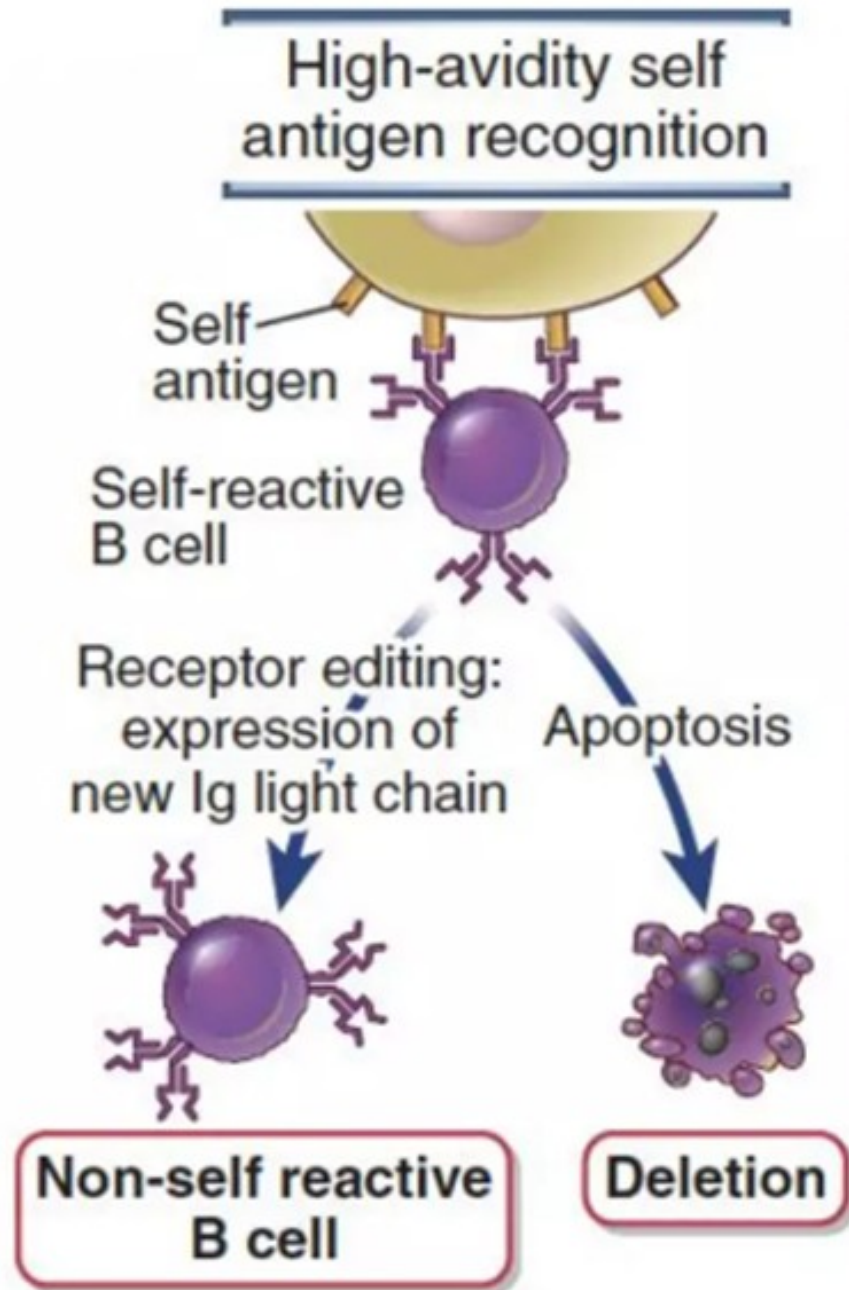
- 1. Excesul IL-6.**
- 2. Excesul TNF-alpha.**
- 3. Excesul IL-7 și IL-15.**
- 4. Răspuns inflamator hiperergic.**
- 5. Activarea celulelor dendritice în zona atacului infecțios și răspunsului inflamator.**

Toleranța limfocitelor B

- 1. Absența răspunsului la acțiunea Ag-T-independent (lipopolizaharide, lipide, etc.).**
- 2. Prevenirea răspunsului Ac la acțiunea Ag proteic (Ag-T-dependent).**

Toleranța limfocitelor B centrală:

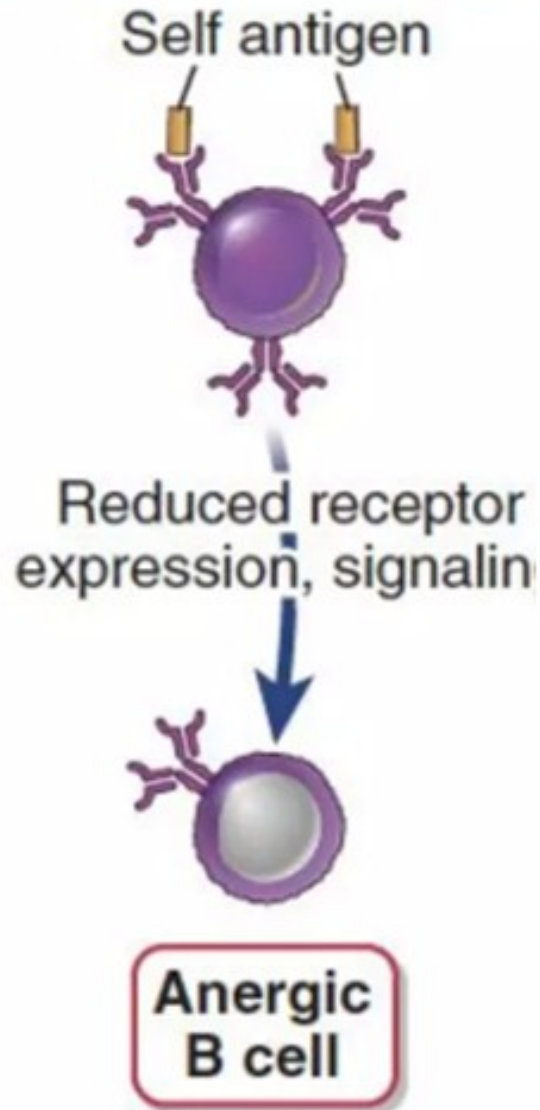
- ◆ Limfocitele B imature, care în măduva hematogenă a oaselor au o afinitate exagerată față de Ag-self, sunt înlăturate prin apoptoză.
- O altă clonă a LB urmează o inhibiție a expresiei genei, care a fost activată la acțiunea inițială a Ag-self, determinând în consecință activarea altei gene ce expresează un alt lanț de Ig, deci un nou receptor al LB.

Modele de toleranță a limfocitelor B

- Expresia unui nou receptor de Ig
- Deleție prin apoptoză

Low-avidity self
antigen recognizer

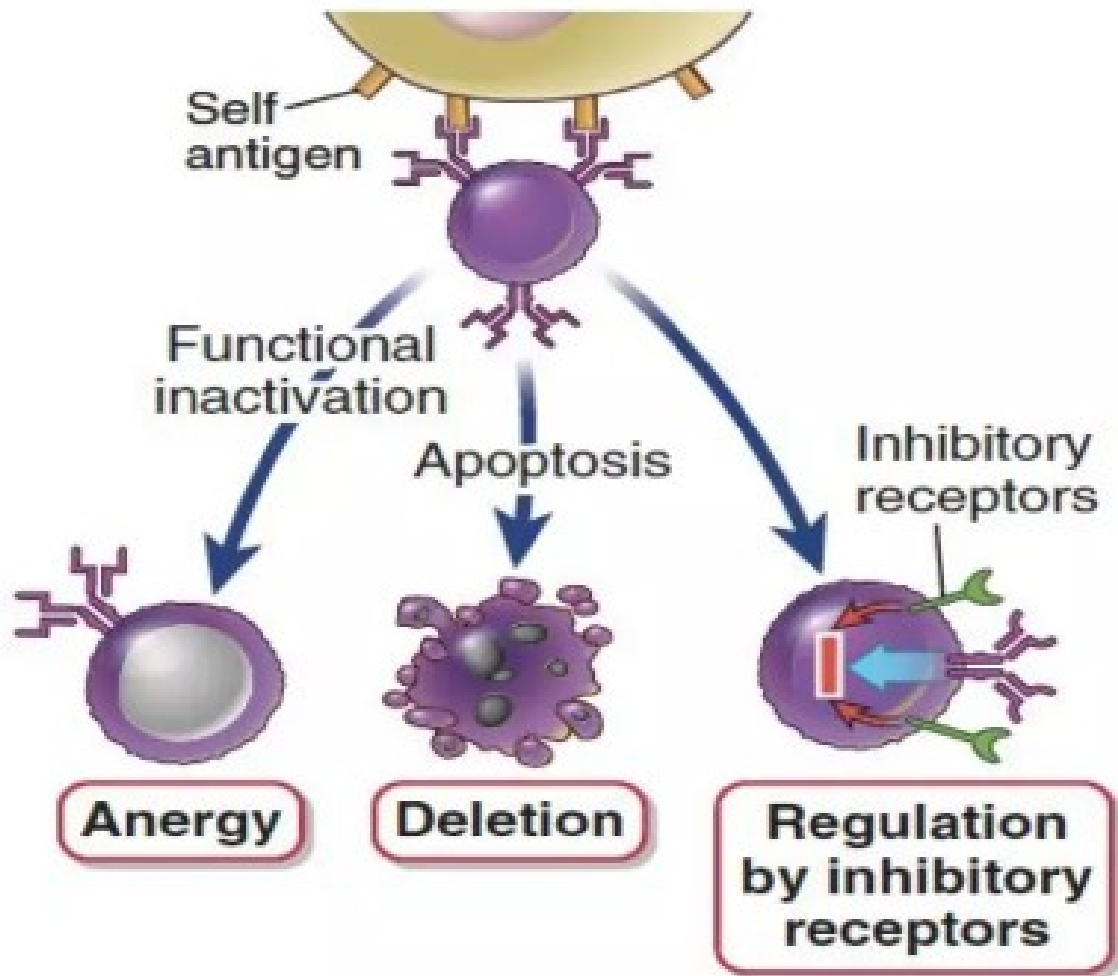

Mecanisme de toleranță imună centrală a limfocitelor B

Dacă LB recunosc slab Ag-self se dezvoltă **anergia** și LB părăsesc măduva într-un status de răspuns funcțional foarte slab.

Anergia este determinată de expresia diminuată a receptorilor și blocarea semnalizării din partea Ag.

Toleranța imună periferică a limfocitelor B

Dacă limfocitul B matur a recunoscut Ag-self în țesutul periferic fără cooperarea cu limfocitele T-CD4, atunci LB poate pierde capacitatea răspunsului funcțional prin expresia receptorului inhibitor sau este expus apoptozei sau intră în statusul de anergie.

Toleranța imună periferică a limfocitelor B

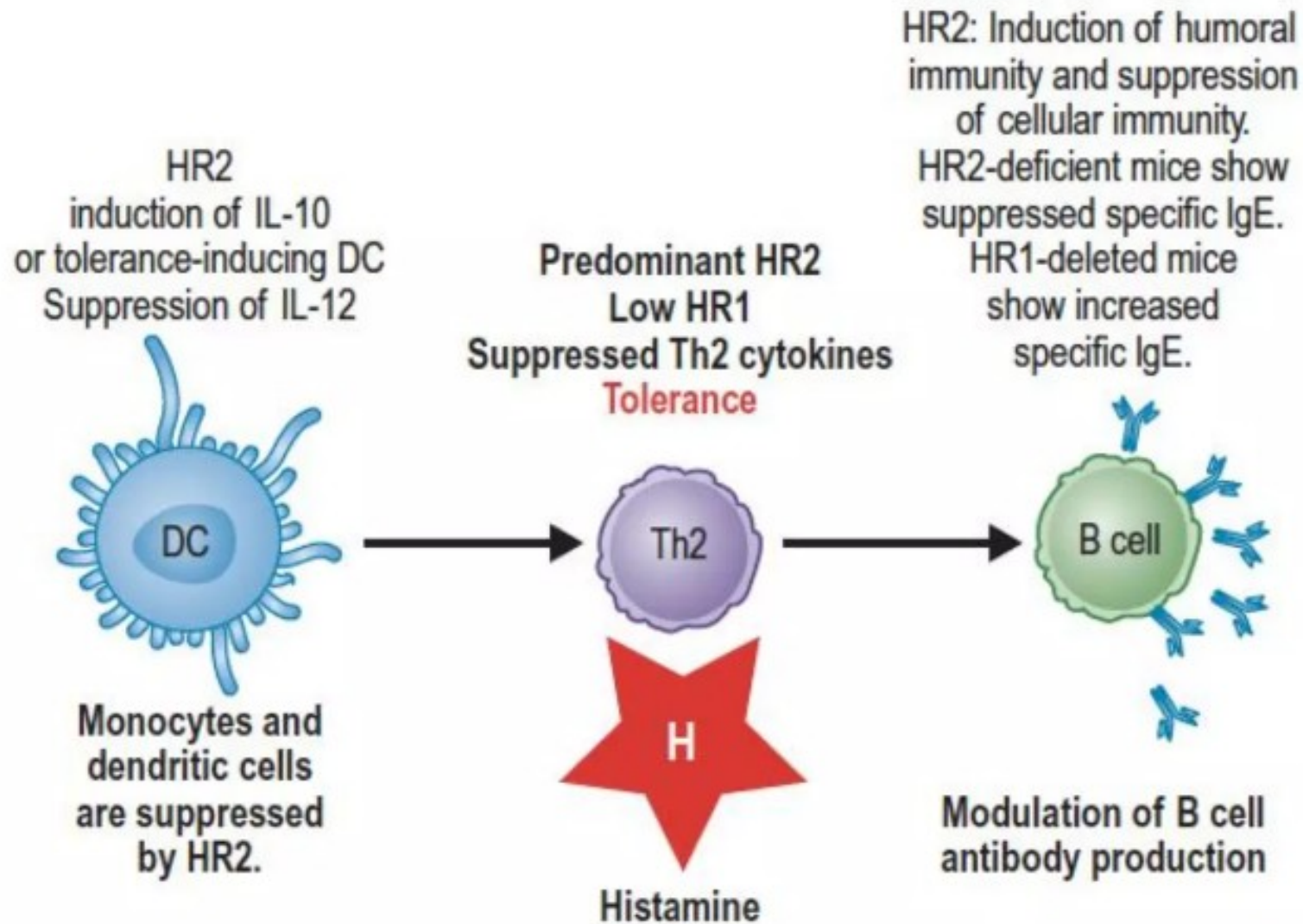
- **Semnalele limfocitelor T-CD4 sunt slabe pentru activarea LB dacă Ag-self sunt antigene neproteice (T-independente).**
- **Limfocitele B mature care au o afinitate exagerat de mare față de Ag-self pot muri prin apoptoza declanșată prin calea mitocondrială (intrinsecă).**
- **Limfocitele B care sunt frecvent stimulate de Ag-self preiau un status funcțional neactiv (nu vor mai răspunde).**
- **Dacă activarea LB nu se produce în asociere cu acțiuni co-stimulatoare vor demonstra toleranță imună.**

Toleranța imună periferică a limfocitelor B

- **Microorganismele comensale** (microorganisme care trăiesc și beneficiază de organismul uman, fără a-i produce daune – pielea, intestinul) nu induc semnale costimulatoare sau activează limfocitele T reglatoare.
- Administrarea repetată a Ag proteic fără adjuvant va sista semnalele costimulatoare.
- Administrarea orală a Ag proteic conduce la supresia răspunsului imun umoral (chiar și celular) – **toleranța orală.**

Histamina prin intermediul receptorilor H2 posedă acțiune supresivă asupra răspunsului imun

Mecanisme:

- Expresia IL-10 de către monocite și CD.
- Creșterea producția IL-10 de către Th2.
- Diminuarea răspunsului Th1.
- Potențează activitatea supresivă a TGF-beta.
- Diminuează proliferarea LT sub acțiunea IL-4 și IL-13.

Administrarea antihistaminelor crește expresia receptorilor H2!

